



Vannområde Haugaland

ÅRSRAPPORT FOR HAUGALAND VANNOMRÅDE

2020

Godkjent av Haugaland vannområdeutvalg 25.3.2021.



Innhold

Om vannområdet	3
Geografi	3
Bakgrunn	3
Formål.....	4
Organisering av Haugalandet vannområde.....	4
Regional plan for vannforvaltning i Rogaland	5
Møtevirksomhet og aktiviteter i gruppene	5
Møteaktivitet.....	5
Sammensetning.....	6
Vannområdeutvalget.....	7
Arbeidsgruppen	7
Vann og avløpsgruppen.....	7
Tilsynsgruppe spredt avløp	8
Sekretariat	8
Arbeidsoppgaver gjennomført av vannområdekoordinator	9
Viktig arbeid i vannområdet	9
Viktige saker i Haugalandet vannområdeutvalg.....	9
Viktige saker i Haugaland vannområdes arbeidsgruppe	10
Viktige saker i vann og avløpsgruppen	10
Tilskudd til vannmiljøtiltak	10
Prosjektregnskap.....	12
Resultater i 2020	12
Måloppnåelse i henhold til regional plan.....	12
Kartlegging og overvåking i 2020	13
Utvalgte tiltak planlagt og/eller gjennomført i Haugalandet vannområde i 2020.....	15
Vurdering og konklusjon.....	20
Vannområdeutvalget.....	21
Arbeidsgruppa	21
Temagruppe vann og avløp	21
Tilsynsgruppe spredt avløp	22
Veien videre.....	22

Alle bilder i årsrapporten er tatt av Sven-Kato Ege hvis ikke annet er oppgitt. Forsidebildet er tatt ved utløpet av Årvikelva på Kårstø. I bakgrunnen skimtes Boknafjellet på Vestre Bokn.

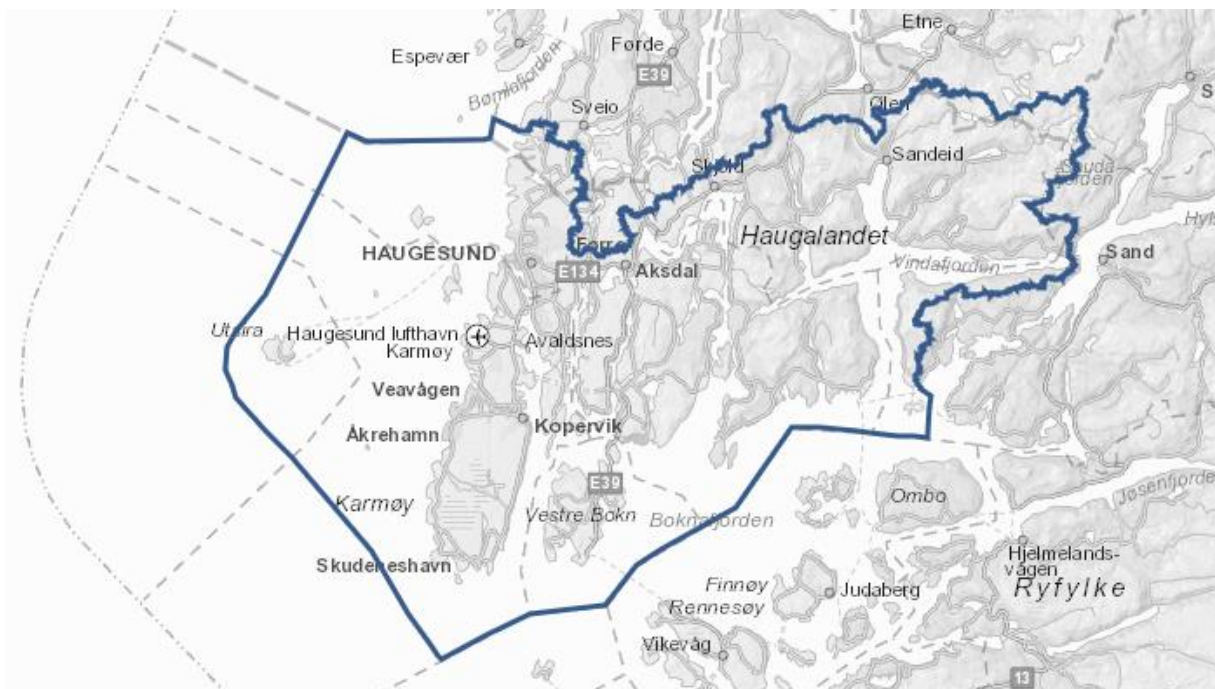
Om vannområdet

Geografi

Haugaland vannområde består av følgende kommuner; Haugesund, Karmøy, Bokn, Vindafjord, Tysvær og Utsira, samt noe av arealet til Suldal, Sveio og Etne. Totalarealet er 2619 km². De fleste vassdragene er små i størrelse, og mange av bekkefeltene renner direkte til sjø. Årsaken er de mange og store fjordsystemene som skjærer landområdene både i nord-sør retning og øst-vest retning.

Bakgrunn

Haugaland vannområde ble opprettet i 2010, som et resultat av Norges implementering av EUs vannrammedirektiv gjennom vår egen nasjonale forskrift i 2007. Forut for denne forskriftens ikrafttredelse har Haugalandet hatt flere aksjonsgrupper som har jobbet for bedre vannkvalitet. Det gjelder blant annet Aksjon Skjoldafjorden og Aksjon Vatsvassdrag. Sistnevnte er fortsatt operativ, og arbeider for å hindre avrenning av næringsstoff til vassdraget gjennom bevisstgjøring og økonomisk kompensasjon av bønder som gjennomfører positive vannmiljøtiltak.



Kart over Haugaland vannområde.

Generell informasjon

VANNREGION	Rogaland
VANNREGIONKOORDINATOR	Rogaland FK
AREAL	2619.4 km ²

Registrerte vannforekomster

VANNKATEGORI	ANTALL	SMVF	STØRRELSE
Kyst	43	0	1107 km ²
Grunnvann	3	0	6 km ²
Innsjø	66	0	34 km ²
Elv	190	1	1611 km

Nøkkeltall for Haugaland vannområde.

Formål

I tråd med vannforskriften er vannområdet overordnede målsetning å arbeide for å «...sikre helhetlig og bærekraftig bruk av vannforekomstene» (vannforskriftens §-1). Videre skal vannets tilstand beskyttes mot forringelse, og om nødvendig forbedres eller gjenopprettes slik at god økologisk og kjemisk tilstand oppnås. Dette krever aktiv samordning og målrettet prioritering av tiltak og virkemidler mellom alle berørte sektorer og myndigheter.

Vannforskriftens formål er å:

- Skaffe kunnskap
- Sette miljømål for vannforekomstene (vann, elver, bekker, brakkvann, fjordvann og kystvann)
- Lede frem til en regional plan (med tilhørende tiltaksprogram) som er sektorovergripende (forskriftskrav)
- Sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene

Organisering av Haugalandet vannområde



Organisasjonskart for Haugaland vannområde.

Regional plan for vannforvaltning i Rogaland

Regional plan for vannforvaltning ble i 2016 godkjent av Klima- og miljødepartementet. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Rogaland, med tilhørende tiltaks- og handlingsprogram gjelder for perioden 2016-2021. Mer om departementets godkjenning og kommentarer til planene finnes på; <http://www.vannportalen.no/>.

Vedtatte planer skal være retningsgivende for det videre arbeidet med å bedre vassdragenes miljøtilstand. Alle tiltak skal være iverksatte innen utgangen av 2018, mens målene i tiltaksplanene som hovedregel skal være nådd innen 2021. Arbeidet i Haugaland vannområde har vært fokusert rundt kunnskapsinnhenting, men med gradvis større vekt på tiltaksgjennomføring.

Vannforvaltningsarbeidet i Rogaland har fra 2016 gått fra å være i planfase til aktiv fase.



Stakkestadvatnet er drikkevann for mange mennesker på Haugalandet.

Møtevirksomhet og aktiviteter i gruppene

Vannområdet består av fem grupper; Vannområdeutvalget, arbeidsgruppa, vann- og avløpsgruppa, styringsgruppa for «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet og tilsynsgruppa for spredt avløp. Sistnevnte ble opprettet høsten 2020. Det ble totalt i 2020 gjennomført ni møter i vannområdets grupper (både fysisk og via Teams).

Møteaktivitet

Vannområdets grupper og møtefrekvens.

Gruppe	Antall møter
Haugaland vannområdeutvalg (styringsgruppen)	3
Arbeidsgruppen	1
Vann og avløpsgruppen	2
Tilsynsgruppe for spredt avløp	1
«Frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet	2

Dagsordener, referater, vedlegg og mandater finnes på vannområdets egne nettsider; <http://www.vannportalen.no/haugalandet>

Sammensetning

Representanter i vannområdets respektive grupper per 2020.

Kommune/ organisasjon	Vannområdeutvalget	Arbeidsgruppa	VA-gruppa	Tilsynsgruppe spredt avløp	Styringsgruppe « frivillige tiltak i landbruket»
Vindafjord	Ole Johan Vierdal (leder)	Harald Olav Stuhaug	Hildbjørg Fludal og Knut Førland	Knut Førland	Harald Olav Stuhaug (leder)
Haugesund	Tor Inge Eidesen	Lene Røkke Mathisen	Helene Nes og Kåre Johannesen	Helene Nes	Lene Røkke Mathisen
Karmøy	Geir Sigurd Ådland	Peder Christiansen	Berit Thuestad og Wilhelm Trodahl Fjetland	Wilhelm Trodahl Fjetland	Leif Kåre Solheim/ Britt Johnsen Pedersen
Tysvær	Henry Sørensen	Marlin Øvregård Løvås	Birgitte Kihle, Ragnar Vikshåland og Marlin Øvregård Løvås	Birgitte Kihle og Marlin Øvregård Løvås	Mathilde Grimsby
Bokn	Osmund Våga	Anne Elisabeth Askeland	Ingleif Kro	Ingleif Kro	*
Sveio	André Mundal Haukås		Åshild Irene Lie (leder)	Åshild Irene Lie	
Utsira			Arvid Helgesen	Arvid Helgesen	
Rogaland fylkeskommune	Lin Veronica Jakobsen (politisk) og Anneli Vatshaug Jenssen				Anneli Vatshaug Jenssen
Statsforvalteren i Rogaland	Ørjan Simonsen (miljø)	Ørjan Simonsen (miljø) og Monica Dahlmo (landbruk)	Mariann Størksen (forurensing)**		Monica Dahlmo (landbruk)
Mattilsynet	Andreas Sandvik				
Fiskeridirektoratet Sør	Kari Grundvig				
Kystverket	Turid Susort Jansen				
Norges vassdrags- og energidirektorat	Eilif Magnus Brodtkorb				
Rogaland Bondelag					Jakob Eskeland
Rogaland Bonde- og Småbrukarlag					Stig Helgesen
Norsk Landbruksrådgivning Rogaland					Bjørg Karin Dysjaland

* Karmøy kommune representerer Bokn kommune i styringsgruppen for «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet. ** Statsforvalteren deltar på to møter i året i vann og avløpsgruppen fra 2018.

Vannområdeutvalget

Vannområdeutvalget er styringsgruppa for vannområdet. Utvalget har det overordnede ansvaret for å lede og koordinere arbeidet. Gjennom politiske avklaringer og fastsettelse av de årlige rammene for aktiviteten i vannområdet, sørger man for å forankre vannområdets arbeid politisk. Utvalget hadde sitt første møte sen vinteren 2017.

Sammensetningen av utvalget

Haugaland vannområdeutvalg består av én politisk oppnevnt politiker fra hver kommune, én fylkespolitikere, én representant fra Statsforvalteren (miljø) og Rogaland fylkeskommune (vannregionmyndigheten). Mattilsynet, Fiskeridirektoratet Sør, Kystverket og Norges vassdrags- og energidirektoratet stiller ved behov. Leder av utvalget er Ole Johan Vierdal fra Vindafjord kommune.



Knut Førland og Hildebjørg Fludal deltar begge fra Vindafjord i vannområdets VA-gruppe og tilsynsgruppe spredt avløp. Her inspiserer de et avløpsanlegg i Vats.

Arbeidsgruppen

Arbeidsgruppen utarbeider saker og bidrar med faglige råd til vannområdeutvalget. Grappa skal også være en arena for erfaringsutveksling og dialog mellom kommunene i fremdriften av arbeidet med tiltak og øvrige arbeidsoppgaver på vannområdenivå.

Sammensetningen av gruppa

Arbeidsgruppen består av én administrativ representant tilknyttet vannarbeidet fra hver kommune, og to representanter fra Statsforvalteren (landbruk og miljø). Rogaland fylkeskommune stiller ved behov.

Vann og avløpsgruppen

Temagrappa ble etablert sommeren 2017. Man så et behov for tettere samarbeid i vann- og avløpssektoren på tvers av kommunene på Haugalandet. Gruppas formål er å utveksle kompetanse og erfaring, slik at den kan være et effektivt verktøy for å løse faglige utfordringer inter- og intrakommunalt, og slik opptre ressursbesparende. Grappa kan også utarbeide faglige innspill og forslag til vedtak som skal behandles av vannområdeutvalget. Ved oppstart av gruppen ble det bestemt å foreta en evaluering høsten 2018. Det var enighet i gruppa om å opprettholde driften av gruppa.

Sammensetningen av gruppa

VA-gruppen består av personer med ansvarsområder tilknyttet VA i vannområdets kommuner samt Sveio kommune. I tillegg deltar én representant fra Statsforvalteren (forurensningsseksjonen) to ganger årlig.

Tilsynsgruppe spredt avløp

Gruppen ble etablert november 2020. Spredt avløp er blant de største påvirkningene på vannet på Haugalandet, og nasjonale føringer krever oppfølging fra kommunenes side. De seneste år har flere kommuner ansatt tilsynsstillinger for å behandle avvik og gjennomføre tilsyn. Tilsynsstillingene er i stor grad selvstendige og ikke en del av et større fagmiljø i kommunene. Tilsynsgruppen er derfor tenkt som en arena for erfarings- og kunnskapsformidling, blant annet gjennom praktiske befaringer, på tvers av kommunene. Vannområdets oppgave skal være å sikre at tilsynsarbeidet får best mulig rammer og betingelser. Målsetningen er at alle anlegg i den enkelte kommune oppfyller forurensningsforskriftens renskrav, slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027, og senest innen 2033.



Blikshavnbecken på Karmøy er det eneste kjente vassdraget på Haugalandet med en sunn bestand av elvemusling.

Sammensetningen av gruppa

Tilsynsgruppen består av personer med ansvarsområder tilknyttet spredt avløp i vannområdets kommuner samt Sveio kommune. Det er også planlagt at HIM stiller på møter etter behov.

Sekretariat

Sven-Kato Ege har hatt sekretariatsfunksjonen i Haugaland vannområde siden august 2016. Stillingen ble i utgangspunktet opprettet som en 50 % prosjektstilling ut 2019, men økte statlige overføringer i årene 2016-2018, medført en stillingsbrøk på 80 %. I 2019 var denne 100 %, og fra 2020 har stillingen vært 100 % fast. Kostnader tilknyttet stillingen er fordelt på vannområdets kommuner, Rogaland fylkeskommune og Miljødirektoratet.

Haugesund kommune har arbeidsgiveransvaret og stiller med kontorplass for vannområdekoordinator. Koordinator har én kontordag i uka på enhet for areal og forvaltning i Sandeid.

Som følge av koronasituasjonen, har koordinator deltatt på få kurs, konferanser og seminarer i 2020.

Arbeidsoppgaver gjennomført av vannområdekoordinator

- Fulgt opp prosjektet «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet.
- Gjennomført felles overvåking av utvalgte vannforekomster i Haugaland vannområde.
- Bistått Vindafjord i arbeidet med gjennomføring av habitatkartlegging av sjøørretvassdrag i kommunen.
- Bistått Tysvær, Karmøy og Haugesund i arbeidet med tiltaksgjennomføring av habitattiltak for sjøørret.
- Fulgt opp jeger- og fiskerforeninger på Haugalandet.
- Sammen med Statens Vegvesen tatt initiativ til fjerning av vandringshinder i Skiftesbekken i Ølensvåg (Vindafjord).
- Bistått Rogaland fylkeskommunes samferdselsavdeling med kompenserende habitattiltak i Syrebekken (Karmøy).
- Bistått kommuner i saker omhandlende vann og vannmiljø.
- Utarbeidet grovkartleggingsskjemaer for sjøørretvassdrag for grunneiere og personer i jeger- og fiskerforeninger.
- Bistått fiskeforvalter hos Statsforvalteren i Rogaland med innsamling av miljø-DNA i potensielle elvemuslingvassdrag.
- Fulgt opp vannområdeutvalget, arbeidsgruppa, VA-gruppa og tilsynsgruppa gjennom sekretariatsfunksjonen. Deltatt som fast representant i styringsgruppen for «frivillige tiltak i landbruket» på Haugaland.
- Presentert vannforskrifts- og sjøørretarbeidet for grunneiere i Vatsvassdraget og Oselva (Ølen), Utsira kommune og ifm. miljøavtaler i Aksjon Skjoldafjorden.
- Deltatt i vannregionmøter.
- Deltatt i møter i sjøørretprosjektet i Rogaland.

Viktig arbeid i vannområdet

Viktige saker i Haugalandet vannområdeutvalg

- Juni-møtet i utvalget var første møtet for de nye representantene etter valget høsten 2019. Utvalget ble konstituert, og Ole Johan Vierdal (Vindafjord kommune) ble valgt til leder og Lin Veronica Jakobsen (fylkeskommunen) til nestleder for inneværende politiske periode. Møtet ble brukt til å informere representantene om vannforvaltningsarbeidet. Påfølgende møte i september ble brukt til repetering av vannforvaltningsarbeidet samt presentasjon av prosjektet «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet og befaring ved Vatsvatnet. Representantene oppfordret koordinator til presentere vannforvaltningsarbeidet i relevante utvalg i kommunene.
- Det har over lengre tid vært et ønske at en andel av den fylkeskommunale tilskuddsordningen til vannmiljøtiltak for å nå miljømålene i vannforvaltningsplanen, skal kunne tilfalle vannområdene selv. Det kan bidra til bedre forankring og engasjement rundt vannarbeidet i vannområdet samt en mer fleksibel tilgang til midler ved behov.
- I forbindelse med revidering av gjeldende vannforvaltningsplan, vedtok utvalget vannområdets geografiske prioriteringer for neste planperiode. Utvalget har også gitt sine innspill til regional vannforvaltningsplan med tilhørende dokumenter, før denne blir sendt ut på høring.

Viktige saker i Haugaland vannområdes arbeidsgruppe

Det ble kun gjennomført ett møte i arbeidsgruppa i 2020. Selv om møteaktiviteten var på et minimum, har det aldri vært mer og tettere kontakt mot representantene i arbeidsgruppa. Dette skyldes i hovedsak den høye aktivitetene i sjøørretprosjektene i kommunene.

- På desember-møtet ble det gitt innspill til regional vannforvaltningsplan med tilhørende dokumenter før høring, til bruk i påfølgende vannområdeområdeutvalgsmøte. I tillegg brukte man møtet til erfaringsutveksling angående gjennomførte sjøørrettiltak.

Viktige saker i vann og avløpsgruppen

- På februar-møtet ble Åshild Irene Lie (Sveio kommune) valgt til ny leder av VA-gruppa.
- På septembermøtet ble det bestemt å opprette en gruppe for personer som jobber med oppfølging av spredte avløp i kommunene.

Tilskudd til vannmiljøtiltak

Det søkes og/eller mottas midler i vannområdet fra en rekke tilskuddsordninger.

Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak har stort sett hatt to søknadsomganger (senvinter og tidlig høst). I takt med økt aktivitet og kunnskap i vannområdet, har det også blitt søkt om/mottatt midler fra andre tilskuddsordninger, som Miljødirektoratets tilskudd til vassmiljøtiltak – generell vassforvaltning, tilskudd til fisketiltak (fiskefondet), tilskudd til trua arter og tilskudd til tiltak mot fremmede organismer. I tillegg mottar vannområdet en viss sum årlig til overvåking av vannforekomster fra Miljødirektoratet. Flere av disse tilskuddene går via Statsforvalteren i Rogaland.

I 2019 fikk to prosjekter i Tysvær kommune økonomisk støtte fra Rogaland fylkeskommune, Miljødirektoratet og/eller Statsforvalteren i Rogaland. Midlene ble brukt i 2020, bortsett fra midler til vannkjemisk prøvetaking i Årvikelva, som skal brukes i 2021/2022. Vindafjord kommune mottok høsten 2019 tilsagn fra Rogaland fylkeskommune til habitatkartlegging av sjøørretvassdrag. Tilsagnet ble brukt i 2020.

Store deler av de tildelte midlene har gått til sjøørretprosjektene rundt om på Haugalandet. Enten habitatkartlegging eller tiltaksgjennomføring basert på tidligere års habitatkartlegginger. Foruten tildelte midler til habitatkartlegging i Haugesund (igangsettes i 2021), er samtlige prosjekter gjennomført i 2020.

Prosjekter i Haugaland vannområde som har fått støtte til tiltak.

Prosjekt	Søker(e)	Søknadspott	Tilsagn
Sjøørretprosjektet i vassdrag ved Skjoldafjorden – Tiltaksgjennomføring	Tysvær kommune	Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak (midler overført fra 2019 til 2020)	180 000,-**
Sjøørretprosjektet i vassdrag ved Skjoldafjorden – Tiltaksgjennomføring	Tysvær kommune	Miljødirektoratets tilskuddsordning til generell vannforvaltning (midler overført fra 2019 til 2020)	120 000,-
Sjøørretprosjektet (inkludert elvemusling og laks) i Årvikelva - Tiltaksgjennomføring	Tysvær kommune	Miljødirektoratets tilskuddsordning til generell vannforvaltning (midler overført fra 2019 til 2020)	35 000,-
Sjøørretprosjektet (inkludert elvemusling og laks) i Årvikelva - Tiltaksgjennomføring	Tysvær kommune	Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak (midler overført fra 2019 til 2020)	54 000,-**
Sjøørretprosjektet (inkludert elvemusling og laks) i Årvikelva – Tiltak rettet mot elvemusling (kjemisk prøvetaking)	Tysvær kommune	Statsforvalterens overvåkingsmidler (vannforskriftsmidler) (midler gitt i 2019, men brukes i 2021/2022)	50 000,-
Sjøørretprosjektet (inkludert elvemusling og laks) i Årvikelva – Tiltak rettet mot elvemusling (redoksmålinger)	Tysvær kommune	Miljødirektoratets tilskuddsordning til truede arter (midler gitt i 2019, og brukt i 2019 og 2020)	30 000,-
Sjøørretprosjektet på Ytre Haugalandet - Tiltaksgjennomføring	Karmøy kommune	Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak	230 000,-**
Sjøørretprosjektet på Ytre Haugalandet - Tiltaksgjennomføring	Karmøy kommune	Miljødirektoratets fagmidler til restaurering av vassdrag (forvaltet av Rogaland fylkeskommune)	501 000,-*
Sjøørretprosjektet på Ytre Haugalandet - Tiltaksgjennomføring	Karmøy kommune	Miljødirektoratets tilskuddsordning til generell vannforvaltning	245 000,-
Sjøørretprosjektet i Vindafjord kommune - Habitatkartlegging	Vindafjord kommune	Miljødirektoratets tilskuddsordning til fisketiltak	200 000,-
Sjøørretprosjektet i Vindafjord kommune - Habitatkartlegging	Vindafjord kommune	Statsforvalterens overvåkingsmidler (vannforskriftsmidler)	100 000,-
Sjøørretprosjektet i Vindafjord kommune - Habitatkartlegging	Vindafjord kommune	Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak	200 000,-***
Sjøørretprosjektet i Haugesund kommune - Habitatkartlegging	Haugesund kommune	Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak	39 959,-***
Felles overvåking i Haugaland vannområde	Haugaland vannområde	Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak	260 000,-
Kompensasjon av frivillige for grovkartlegging av sjøørretvassdrag på Haugalandet	Haugaland vannområde	Rogaland fylkeskommunes tilskuddsordning til vannmiljøtiltak	20 000,-***

* Karmøy kommune får utbetalt kr. 232 000,- (dokumenterte utgifter) av tildelte fagmidler gitt av Miljødirektoratet og forvaltet av fylkeskommunen. ** Tilsagnet kan ikke overstige 30 % av prosjektets totale utgifter. *** Tilsagnet kan ikke overstige 50 % av prosjektets totale utgifter.

Prosjektregnskap

2020 var første året vannområdet søkte Rogaland fylkeskommune om midler til gjennomføring av felles overvåking.

Haugaland vannområdes budsjett for 2020.

Inntekter	
Rogaland fylkeskommune – Tilskudd til vannmiljøtiltak – Kompensasjon av frivillige for grovkartlegging av sjøørretvassdrag på Haugalandet (tilsagn)	20 000
Rogaland fylkeskommune – Tilskudd til vannmiljøtiltak – Felles overvåking i Haugaland vannområde 2020 (tilsagn)	55 000,-
Statsforvalteren i Rogaland – Felles overvåking i Haugaland vannområde 2020	330 000,-
Utgifter	
Utbetaling Faun Naturforvaltning AS – Felles overvåking i Haugaland vannområde 2020	- 385 000,-
Sum	20 000,-

Lønns- og driftskostnader tilknyttet koordinatorstillingen inngår ikke i prosjektregnskapet. Det dekkes i 2020, som tidligere nevnt, i et spleiselag mellom vannområdets kommuner, Rogaland fylkeskommune og Miljødirektoratet.

Resultater i 2020

Måloppnåelse i henhold til regional plan

I perioden denne årsrapporten dekker, er Vann-Nett brukt som system for å kunne sammenstille igangsatte tiltak og måloppnåelse. Det er fortsatt noen utfordringer med systemet, men Vann-Nett vil kunne innen relativt kort tid fungere som et fullgodt rapporteringsverktøy for forvaltningen.

Oppsummeringen i årsrapporten retter seg mot utvalgte tiltak som har blitt igangsatt i vannområdet i 2020. I tillegg gjennomføres det tiltak i hver enkelt kommune, både innen plan, byggesak landbruk og VA, som har følger for måloppnåelsen som beskrives for hver enkelt vannforekomst.

Felles overvåking av vannforekomster i Haugaland vannområde

Overvåkingen i 2020 skulle først og fremst fastslå miljøtilstand i vannforekomster som ikke var overvåket tidligere. I tillegg ble vannforekomster med pågående tiltak for å bedre miljøtilstand (som man ønsker å overvåke med jevne mellomrom – ca. hvert tredje år), tiltaksovervåket. Overvåkingen ble i hovedsak finansiert av Statsforvalterens overvåkingsmidler samt omsøkte midler fra fylkeskommunens tilskuddsordning til vannmiljøtiltak.



Konsulent gjennomfører innsamling av bunndyr ved bruk av sparkemetoden. Her fra Årvikelva på Falkeid.

Felles overvåking av utvalgte vannforekomster i 2020.

Navn	Kommune	Planteplankton nEQR	Fysisk-kjemiske parameter nEQR	Økologisk tilstand eutrofiering
Tornesvatnet	Haugesund	0,51	0,32	Moderat (0,51)
Vassbrekkevatnet	Haugesund	0,69	0,32	Moderat (0,50)
Tjosvollvatnet	Karmøy	0,65	0,21	Moderat (0,50)
Storavatnet	Tysvær	0,77	0,62	God (0,62)

Navn	Stasjonsnavn	Kommune	Begroingsalger nEQR	Bunndyr nEQR	Økologisk tilstand eutrofiering
Innløpsbekk Løkatnet	LØK1	Haugesund	0,53	0,75	Moderat (0,53)
	LØK2		0,57	0,59	Moderat (0,57)
Stolsåna	STO	Karmøy	0,59	0,68	Moderat (0,59)
Årvikelva oppstrøms	ÅR-OPP	Tysvær	0,97	0,60	Moderat (0,60)
Årvikelva nedstrøms	ÅR-NED		0,58	0,47	Moderat (0,47)
Aurdalsåna	AUR	Vindafjord	0,56	0,62	Moderat (0,56)
Alvseikjeåna	ALV		0,78	0,32	Dårlig (0,32)
Landabekken	LAN		0,56	0,88	Moderat (0,56)
Blikråna	BLIK		0,59	0,78	Moderat (0,59)
Røyvikbekken	RØY		0,53	0,50	Moderat (0,50)

Kjerneprøvetaking av bunnsediment (foraminiferundersøkelser) i Skjolda- og Grindefjorden

På oppdrag fra Statsforvalteren i Rogaland, gjennomførte Universitetet i Sørøst-Norge en kjerneprøvetaking av bunnsediment på tre stasjoner i Skjolda- og Grindefjorden i 2019. Bakgrunnen for undersøkelsen var usikkerhet rundt fjordens naturtilstand. Ved å se på sammensetningen av foraminiferer (små, encellede dyr) i de ulike delene av kjerneprøven, kunne man se om og hvordan menneskelig aktivitet har ført til endret tilstand fra naturtilstanden.

Rapporten fra undersøkelsene kom sommeren 2020.

Resultatene viste at dagens tilstand er lik naturtilstanden før menneskelig påvirkning, både med hensyn til økologiske og kjemiske parametere.

Foraminiferprøvene viste at det på 1900-tallet var økte tilførsler av metaller og organisk materiale. Tilførslene nådde en topp rundt 1940-1950, men at man nå er tilbake til tilnærmet samme tilstand som før menneskelig påvirkning.



Skjolda- og Grindefjorden er svært ferskvannspåvirket. Lakselusa tåler ferskvann dårlig, og sjørret og laks bruker blant annet fjorden til å kvitte seg med lusa.

Habitatkartlegging i utvalgte sjørretvassdrag i Vindafjord kommune

I 2019 fikk man laget en oversikt over alle vassdrag i Vindafjord. Basert på denne oversikten plukket man ut vassdrag hvor påvirkninger og inngrep la begrensninger på ungfiskproduksjon (sett bort fra Svendsbøelva).

Gjennom sommeren og høsten 2020 ble totalt 16 vassdrag habitatkartlagt etter samme metodikk som sjørretprosjektene i Tysvær og Karmøy. Endelig rapport vil danne grunnlag for tiltak for å øke ungfiskproduksjonen. Det er ventet å gå i gang med tiltak i 2021.



Konsulent måler hulrom og skjul for fisk i forbindelse med habitatkartleggingen i Oselva i Vindafjord kommune.

Habitatkartlegging i Vikedalsvassdraget

På initiativ fra Statsforvalteren ble Vikedalselva, Litleelva og 13 mindre bekker habitatkartlagt i Vikedalsvassdraget høsten 2019 og våren 2020. Ferdig rapport ble levert i januar 2021. Rapport og forslag til tiltak i vassdragene vil inngå i sjørretprosjektet i Vindafjord.

Utvalgte tiltak planlagt og/eller gjennomført i Haugalandet vannområde i 2020

Tiltaksgjennomføring i sjørrretvassdrag ved Skjoldafjorden (2017-)

Våren 2017 tok Tysvær jeger- og fiskerforening (TJFF) initiativ til å sette i gang en kartlegging av sjørrrethabitat i elver og bekker i Skjoldafjordsystemet. Samarbeidspartnere i prosjektet, var TJFF, Tysvær og Vindafjord kommuner, Haugesund og Omegn Jeger- og Fiskerforening, Statsforvalteren i Rogaland og Haugaland vannområde. Høsten 2018 ble tolv vassdrag habitatkartlagt, og rapport ble levert i februar 2019.

I løpet av første halvdel av 2019 ble det søkt, og mottatt, midler fra ulike tilskuddsordninger til tiltaksgjennomføring i vassdrag i prosjektet. Søvikbekken, Forekamsvikbekken og Hervikelva ble valgt ut. Planlegging av tiltak begynte vinteren 2020.

Før man kunne gå i gang med tiltak, måtte man sikre seg grunneiertillatelser, søke Statsforvalter om å gjøre fysiske tiltak i vassdrag, avklare eventuelle forhold til kulturminner, skaffe entreprenør og konsulent, kjøpe masser og utstyr m.m. Da dette var på plass, kunne man i september gå i gang. I Søvikbekken fjernet man et vandringshinder og la ut grus og stein i enkelte partier. I Forekamsvikbekken fjernet man et vandringshinder ved å heve vannstanden nedstrøms rør under en vei. I Hervikelva fjernet man nederst store steiner som begrenset fiskens muligheter for oppvandring. Høyere opp i vassdraget fjernet man en terskel som hindret fri passasje for fisk. Man fikk benytte personell fra kommunens VA-avdeling i gjennomføringen. I etterkant har kommunen rapportert om tiltaksgjennomføring til Statsforvalter og kostnader til finansieringskilder. Det har blitt utarbeidet en informasjonsbrosjyre om sjørrretprosjektet. Den har blitt sendt ut til grunneierne som tillot tiltak på deres eiendom, men skal også brukes til å opplyse innbyggere, administrasjon og politikere, samt grunneiere langs vassdrag hvor det er tenkt gjennomført tiltak i fremtiden. Sammen med Karmøy kommune har man også evaluert tiltaksgjennomføringen.



Her plasseres det ut gytegrus i Søvikbekken. Bekken var ett av fire vassdrag i Tysvær hvor det ble gjennomført tiltak.

Tiltaksgjennomføring i Årvikelva med tanke på laks, sjørrret og elvemusling

På bakgrunn av Årvikelvas kjente bestand av elvemusling, og manglende informasjon om elvas fiskebestand, ønsket Statsforvalteren å bidra med midler til gjennomføring av kartlegging i 2018. Det ble derfor gjennomført en tilsvarende kartlegging som for vassdrag ved Skjoldafjorden, men hvor man i rapporten også inkluderte forslag til tiltak rettet mot elvemusling. Som for

«Skjoldafjordrapporten» fikk man forslag til tiltak i utkast, slik at man fikk søkt om støtte til tiltak fra ulike tilskuddsordninger hos Miljødirektoratet, før endelig rapport forelå. Basert på foreslåtte tiltak, fikk man midler til elektrofiskeundersøkelser av gjedde, se på muligheten for å etablere en nedvandringssperre for gjedde, redoksundersøkelser (for å se på oksygenforholdene for elvemusling på bunnen av elva og i bunnsubstratet), vannkjemiske målinger og habitattiltak. De tre førstnevnte tiltakene ble gjennomført eller påbegynt høsten 2019, mens habitattiltak ble gjennomført i 2020 og vannkjemiske målinger utføres i 2021/2022.

Elfiskeundersøkelsene påviste ikke gjedde i vassdraget. Man forhørte seg om muligheten for å konstruere en nedvandringssperre. Det viste seg å være vanskelig i praksis. Redoksmålingene som ble utført i området hvor det i dag er elvemusling, viste at det i store deler av året er tilstrekkelig gode forhold for yngre, nedgravde individer å overleve og vokse opp. Men målingene viste også at det årlig oppstår perioder hvor oksygenivåene nær bunnen og i bunnsubstratet er så lave (på grunn av nedbrytning av organisk materiale) at de nedgravde elvemuslingene kveles.

Som ved tiltaksgjennomføringen i Skjoldafjorden, måtte man innhente samtykke fra grunneiere, søke om tillatelse til fysiske tiltak i Årvikelva, skaffe konsulent og avklare forhold til kulturminner. Det ble brukt personell fra kommunens VA-avdeling. To vandringshindre i elva ble utbedret, for å forenkle vandring for laks og sjørørret.

I etterkant har kommunen rapportert om tiltaksgjennomføring til Statsforvalter og kostnader til finansieringskilder. Det har blitt utarbeidet en informasjonsbrosjyre om sjørørretprosjektet. Den har blitt sendt ut til grunneierne som tillot tiltak på deres eiendom, men skal også brukes til å opplyse innbyggere, administrasjon og politikere om prosjektet.

Tiltaksgjennomføring i sjørørretvassdrag i Karmøy kommune

Som en forlengelse av habitatkartleggingen i utvalgte sjørørretvassdrag i Tysvær kommune, bestemte Karmøy kommune og Karmøy Jeger-, Fisker- og Naturvernforening og vannområdet seg i 2019 for å gjennomføre en tilsvarende kartlegging for Ytre Haugalandet. Endelig rapport forelå i januar 2020. I perioden januar-mars ble det søkt om midler fra ulike tilskuddsordninger (samt midler fra Karmøy kommune), mens man på vårparten utarbeidet anbudsdokumenter og plukket ut vassdrag aktuelle for kartlegging. I løpet av høsten ble ni vassdrag i Karmøy kommune og ett vassdrag i Haugesund kommune habitatkartlagt med hensyn til sjørørret, og ferdig rapport forelå i januar 2020. På bakgrunn av rapporten ble det søkt om midler til tiltaksgjennomføring i 2020.



Det ble oppslag i lokalavisen etter gjennomføringen av tiltak. Faksimile: Tysvær Bygdeblad, 1.10.21.

Det ble nedsatt en styringsgruppe bestående av Karmøy kommune, Karmøy Jeger-, Fisker- og Naturvernforening, Aust- og Vest-Karmøy grunneierlag og Haugaland vannområde. Sjøørretprosjektets arbeid skulle forankres i gruppen, og sikre prosjektet legitimitet. Styringsgruppen vedtok å prioritere å gjennomføre tiltak i Brekkebekken (Brekke) og Stangelandsåna (sør for Kopervik).

Før man kunne gå i gang med tiltak, måtte man sikre seg grunneiertillatelse, søke Statsforvalter om å gjøre fysiske tiltak i vassdrag, avklare eventuelle forhold til kulturminner, skaffe entreprenør og konsulent, kjøpe masser og utstyr m.m. Man gikk i gang med tiltak i september. I Brekkebekken fjernet man finstoff fra bekkebunnen, før man la ut gytegrus og stein i to partier av bekkens. Det ble i tillegg plantet kantvegetasjon langs bekkens fra fylkesvei 547 mot Nordre Brekkevannet. Langs et strekk av bekkens fikk man lov av grunneier og forpakter til å flytte gjerde innover på beite for å plante kantvegetasjon. Forpakter tok jobben med å sette opp nytt gjerde, og ble godtgjort deretter. I Stangelandsåna fjernet man finstoff fra bekkens, og la ut gytegrus og stein på to partier i bekkens. I det nederste av disse to partiene fjernet man også en terskel som fungerte som et vandringshinder for liten fisk. Foruten de to nevnte partier, ble det i et lite parti kun fjernet finstoff som dekket gytegrusen. På et utvidet strekk, langs områdene hvor det var lagt ut grus og stein, ble det plantet kantvegetasjon.

Kantvegetasjonen ble plantet på både kommunal og privat eiendom. Hvor det var beitende dyr, ble det satt opp gjerder for å hindre nedbeiting. Det ble lagt til rette for at dyr kunne drikke i bekkens.

Kommunen hadde rammeavtale med entreprenør, og benyttet seg derfor i stor grad av denne i gjennomføringen. Frivillige fra KJFNF hjalp til med planting, sammen med naturforvalter, prosjektleder i «frivillige tiltak i landbruket»,

vannområdekoordinator og kommunens egen driftsavdeling. I etterkant har kommunen rapportert om tiltaksgjennomføring til Statsforvalter og kostnader til finansieringskilder. Det har blitt utarbeidet en informasjonsbrosjyre om sjøørretprosjektet. Den har blitt sendt ut til grunneierne som tillot tiltak på deres eiendom, men skal også brukes til å opplyse innbyggere, administrasjon og politikere, samt grunneiere langs vassdrag hvor det er tenkt gjennomført tiltak i fremtiden. Sammen med Tysvær kommune har man også evaluert tiltaksgjennomføringen.



Naturforvalter i Karmøy kommune, Peder Christiansen, flytter gjerde for å kunne plante kantvegetasjon mot Brekkebekken på Karmøy. Også forpakter hjalp til i arbeidet.

Habitatforbedrende tiltak i Åmselva

Høsten 2016 ble det gjennomført bonitering og gytefisktelling i Åmselva. Basert på kartleggingen, ble det også utarbeidet en tiltaksliste. Vinteren 2020 ble det i tillegg utarbeidet en prosjektskisse med oppdaterte tiltak. Med utgangspunkt i skissen, søkte Vindafjord Jakt- og Fiskerlag (VJFL) om midler til utlegg av gytegrus og stein i flere partier av den øvre tredjedelen av elva. I august ble utlegget gjennomført. Både VJFL, grunneiere og andre frivillige deltok i utlegget.



Fra gytegrusutlegg i Åmselva i Nedre Vats. Tiltaket ble planlagt og gjennomført av Vindafjord Jakt- og Fiskerlag, i samarbeid med ivrige grunneiere.

Planting av kantvegetasjon langs fulldyrket mark ved Hilleslandsbekken (Karmøy)

Sammen med Karmøy kommune, tok bonde initiativ til å plante kantvegetasjon langs fulldyrket mark ved Hilleslandsbekken sør på Karmøy. Bonde bestilte inn planter etter avtale med kommunen, og plantet selv 200-250 meter. Kantvegetasjonen skal fungere som leplanting, binde jorda, suge opp fuktighet, hindre avrenning av næringsstoff og ha en økologisk funksjon for både land- og vannlevende arter. Et flott initiativ fra en fremsynt bonde, i god dialog med landbruksforvaltningen i kommunen og «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet.



Langs en strekning av Hilleslandsbekken (ikke vist på dette bildet) tok lokal bonde initiativ til planting av kantvegetasjon.

Forberedelser til tiltaksgjennomføring i Dubberselva og habitatkartlegging i utvalgte sjørretvassdrag i Haugesund kommune

Dubberselva var det eneste vassdraget i Haugesund kommune som var del av habitatkartleggingen av sjørretvassdrag på Ytre Haugalandet. Høsten 2020 gikk kommunen, Haugesund og Omegn Jeger- og Fiskerforening og vannområdet i gang med planlegging av tiltaksgjennomføring i 2021. Det er planlagt å fjerne vandringshindre, utlegg av stein og planting av kantvegetasjon.

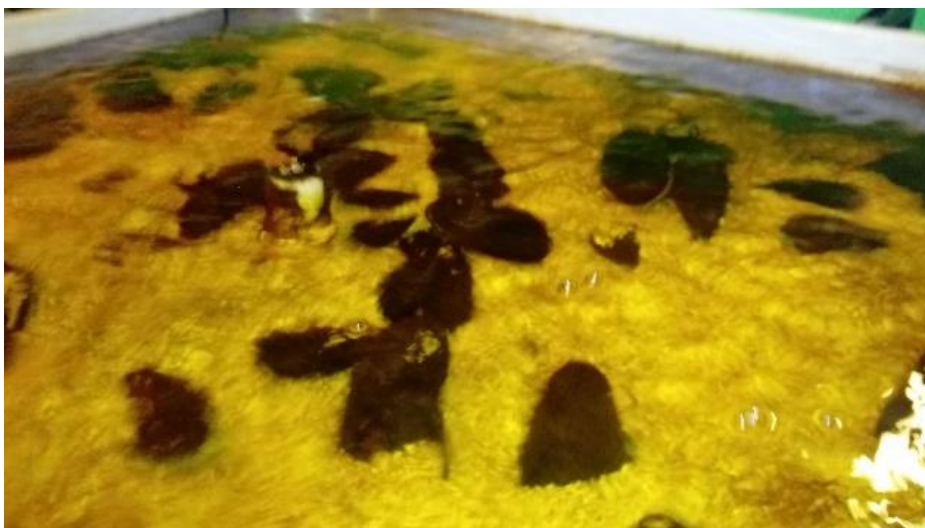


Ett av vandringshindrene som begrenser fisks vandring i Dubberselva.

Haugesund kommune har parallelt arbeidet for å få habitatkartlagt Kvaladalsvassdraget, Vikse-Stølevassdraget, Førlandsvassdraget og muligens Sakkestadbekken i 2021.

Restaurering av elvemuslingbestanden i Årvikelva (Tysvær kommune)

Som følge av lite vann og meldinger om forurensing, ble i overkant av 60 elvemuslinger sommeren 2018 flyttet fra Årvikelva til kultiveringsanlegg på Austevoll. På Austevoll sto individene i et trygt miljø, og alt ble lagt til rette for at de skulle reprodusere seg. Individene ble satt tilbake til i Årvikelva høsten 2019. Høsten 2020 ble det opplyst fra kultiveringsanlegget at man har fått frem over 15 000 nye individer. Det har aldri skjedd i anleggets historie, og skal visstnok være uvanlig i europeisk målestokk. Planen er at de små muslingene skal settes tilbake i elva i løpet av mai 2021. «Frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet arbeider aktivt i området for å hindre næringstilførsler til vassdraget, blant annet med å få bønder i området med på ugjødsla randsoner og planting av kantvegetasjon langs elva.



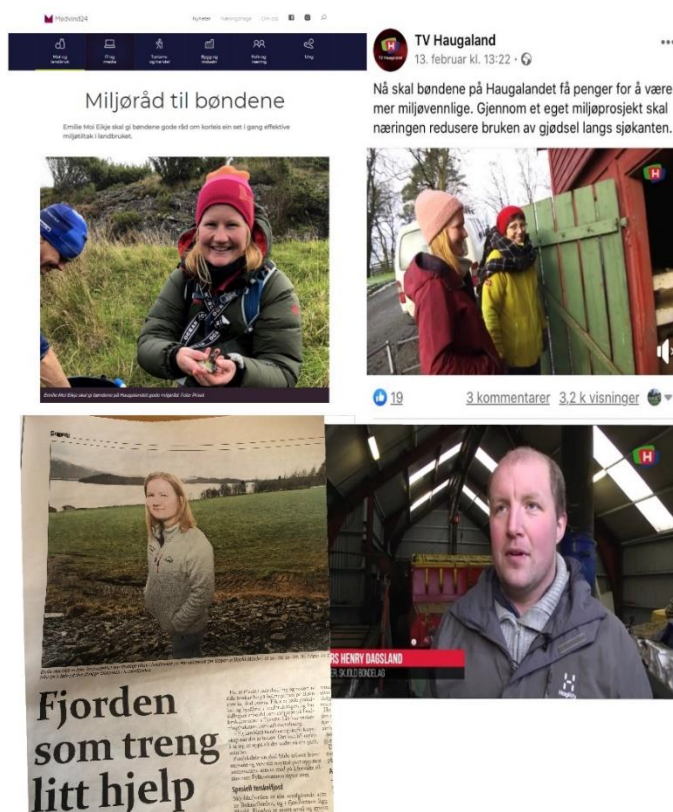
Voksen elvemusling i kultiveringsanlegget på Austevoll. Individene fra Årvikelva viste seg å være svært virile, og resultatet er 15 000 elvemuslingbarn som skal settes ut i elva våren 2021.

Prosjektet «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet

Prosjektet startet opp tidlig høsten 2019, og er et underprosjekt i vannområdet. Prosjektets formål er å minimere avrenning til sårbare vassdrag, og forhindre/gjenopprette unødvendige inngrep i og langs vassdrag på bakgrunn av økt kunnskap blant bøndene. Prosjektet har en egen styringsgruppe som legger føringer for prosjektets og prosjektleders prioriteringer.

Prosjektet har potensial til å bli et viktig virkemiddel i arbeidet med å begrense påvirkning fra jordbruksaktivitet på vannmiljø, og slik bidra til at vannforskriftens miljømål blir nådd.

For omtale av prosjektets aktiviteter og milepæler, se egen årsmelding for 2019 og 2020.



Vurdering og konklusjon

Vi nærmer oss slutten på vannforskriftens første planperiode (2016-2021). 2020 ble brukt til å systematisk innhente kunnskap, gjennom overvåking, i vannforekomster som er viktige og/eller kan tenkes å være påvirket av menneskelige inngrep og påvirkninger. Det betyr at de aller fleste kunnskapshullene nå er tettet.

Pålitelig kunnskapen om vannet er nødvendig for å kunne vurdere, legitimere og adressere målrettede tiltak mot påvirkninger og de ansvarlige sektormyndigheter. Nå handler det om å omsette kunnskapen man har til å spisse tiltakene samt gjennomføre tiltaksovervåking for å se om iverksatte tiltak har effekt på miljøtilstand.

Aktiviteten i vannområdet har aldri vært høyere enn i 2020. Den nevnte overvåkingen går ufortrødent videre, og sjørrretprosjektet som startet i Skjoldafjorden har spredt seg til hele Haugalandet, og resten av Rogaland. Ved å bruke sjørrretet som indikator- og paraplyart for et velfungerende akvatisk økosystem, har man greid å nå ut bredere med essensen av vannforskriftsarbeidet på en mer forståelig måte.

2020 var også første hele år for prosjektet «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet.

Prosjektet er i stor grad lagt opp til å være utadrettet mot bønder. Som følge av smittevern hensyn har man ikke kunnet gjennomføre gårdsbesøk i den grad man ønsket. Selv om dette har begrenset prosjektet noe, er nytten av prosjektet ikke å undervurdere. Allerede i sjørrretprosjektene første tiltaksår, har man kunnet bruke prosjektet mot bønder langs sjørrretvassdrag. Det har blant annet ført til at det har blitt plantet kantvegetasjon langs flere bekker. Flere utenfra ønsker å høre om erfaringene vi har gjort oss.

2020 var også året hvor usikkerheten rundt vannområdekoordinatorstillingen forsvant. At stillingen ble 100 % fast betyr mye for vannarbeidets fremdrift på Haugalandet. Det skal renne mye vann i våre vassdrag før vi kan si at vi har nådd alle målene, men forutsigbarhet vil gjøre det enklere.

Vi vet nå mer enn vi tidligere har gjort om vannet på Haugalandet. Det er ingen tvil om at vannarbeidet i vannområdet i 2020 har ledet oss nærmere et bedre vannmiljø – for både mennesker og dyr. Det gjør vi fordi vi har løftet i lag – både vannområdene, kommunene, fylkeskommunen, Statsforvalteren, jeger- og fiskerforeninger, bønder, grunneiere og andre.

Fundamentet er lagt for 2021.



Det rakes godt for å fordele gytegrusen i hele bekkens bredde. Arbeidet vil fortsette i årene som kommer.

Vannområdeutvalget

Det har blitt avholdt tre vannområdeutvalgsmøter i 2020. Oppmøte fra representantene har vært særdeles godt. Hovedfokuset har vært å gi representantene en innføring i hva vannforskriftsarbeidet innebærer, og hvordan utvalget kan være med å styrke fokuset på vannmiljø på Haugalandet.

Representantene er viktige i vannarbeidet. For at kommunene som sektormyndighet skal avsette tilstrekkelig med ressurser til å følge opp og gjennomføre sine forpliktelser

iht. vannforskriften, vil utvalgets representanter spille en avgjørende rolle. Det betyr en aktiv medvirkning i forberedelsen og utformingen av vannområdets saksfremlegg til kommunene, og som formidlere av vannområdets synspunkter overfor kommunene.



Haugaland vannområdeutvalg får en innføring i arbeidet som har blitt gjort for å få bønder i Vats til å begrense næringsavrenning til vassdrag.

Arbeidsgruppa

Det har kun blitt gjennomført ett arbeidsgruppemøte i vannområdet i 2020. Det skyldes flere ting. Blant annet har koordinator tatt seg av felles overvåking på Haugalandet, én til én-oppfølging av representantene i gjennomføringen av sjørreretprosjektene i de ulike kommunene og «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet har fått sin egen styringsgruppe. Det var heller ikke vært aktuelt å dra i gang prosjekter som krevde stor grad av planlegging og fysisk deltakelse. Forhåpentligvis vil det bli flere arbeidsgruppemøter i 2021, siden samtlige av kommunene som har habitatkartlagt sjørreretvassdrag nå er i tiltaksfasen.

Temagruppe vann og avløp

Temagruppe VA består av et utvalg personer med dels ulike fagområder innenfor vann og avløp. Det gir gruppen en bredde og dynamikk som er nyttig i mange saker. I gruppen diskuteres faglige og tekniske problemstillinger, samtidig som man knytter dette opp mot vannforskriftsarbeidet.

Spredd avløp har ofte vært et hyppig diskusjonstema i gruppa, og de fleste kommunene har nå også fått tilsynsstillinger. Gruppen besluttet derfor å opprette en egen tilsynsgruppe plassert under VA-gruppa.

På grunn av møtebegrensninger, har det vært lavere aktivitet i VA-gruppen enn tidligere år. Gruppa oppfattes som matnyttig, men det er et behov for å kunne koble kommunenes utfordringer til vann og avløp enda tettere til vannforskriftsarbeidet. Avløpssonekartet (med relevante skjemaer) ble ikke ferdigstilt i 2020, noe som har begrenset arbeidet med å samkjøre avløpsarbeidet mellom kommunene (kart og tilhørende skjemaer skal ferdigstilles ila. våren 2020). Det påligger derfor koordinator et enda større ansvar å synliggjøre vannforskriftens mål mot arbeidet kommunene gjør i dag.

Tilsynsgruppe spredt avløp

På VA-gruppemøte allerede i 2019 ble det nevnt at en tilsynsgruppe for spredt avløp kunne være nyttig. Gruppen hadde sitt første møte i slutten av 2020. Det er derfor for tidlig å vurdere om gruppa har fungert etter hensikten.

Veien videre

Kunnskapen om vannet i innsjøer, fjorder, bekker og elver på Haugalandet, har økt markant siden vannområdet ble opprettet i 2010. Det skyldes et systematisk arbeid med å innhente kunnskap om vannforekomster gjennom årlige overvåkinger. Denne kunnskapen er tenkt brukt av sektormyndigheter og forvaltning i det tiltaksrettede arbeidet man nå er i gang med rundt om i vannområdet. For at dette skal skje på en tilfredsstillende måte, har vannområdeutvalget, arbeidsgruppa, VA-gruppa, tilsynsgruppa, styringsgruppen for «frivillige tiltak i landbruket» et særlig ansvar for at vannarbeidet blir implementert og gjort kjent i kommunene, både politisk, administrativt og ut til publikum. De fire nedenstående punktene kan være til hjelp i denne prosessen:



En av mange store elvemuslinger fra Årvikelva.

- Vannmiljø bør integreres i både kommuneplanens samfunns- og arealplandel, årsbudsjett og økonomiplan. Det gjelder også relevante temaplaner for kommunene, som hovedplan for vann- og avløp og jordbruk.
- Grunnleggende tiltak som er hjemlet i eksisterende lovverk blir benyttet for å nå miljømålene.
- Om grunnleggende tiltak ikke er tilstrekkelig for å nå miljømål, skal kommunen(e) aktivt ta i bruk supplerende tiltak (tilskuddsordninger i landbruket, restaureringstiltak i vassdrag etc.).
- Innarbeide regionalplanen for vannforvaltning i saksbehandling når arealer nær eller i vassdrag berøres. Vannforskriftens §12, må ivaretas i saksbehandling som kan berøre vassdrag.
- Opplyse om støtteordninger knyttet til vannmiljøtiltak.

Fokuset på sjøørret og restaurering av vassdrag og bestander, har vært gunstig for vannforvaltningsarbeidet på Haugalandet. Arbeidet man har gjort med å habitatkartlegge sjøørretvassdrag, har nå beveget seg over i tiltaksfasen. Det startet i Tysvær og Karmøy i fjor, og spredde seg i 2021 til Haugesund og Vindafjord. FN har utpekt 2021-2030 til naturrestaureringens tiår. Det holder ikke lengre å ta vare på naturen, men vi må også restaurere det som er ødelagt. Sjøørretprosjektene er vannområdets svar på FNs oppfordring om restaurering. Ved å tilrettelegge for sjøørret, laks, elvemusling og ål, og sunne akvatiske økosystemer, har man også satt fokus på hva som skjer i og rundt vassdragene våre. I dette arbeidet veves ansvarlige sektorer og brukerinteresser sammen for felles og omforente løsninger. Dette er essensen av vannforskriften.

Mye godt arbeid har blitt gjort i vannområdet i 2020 – både blant frivillige, men også fagpersoner og politikere fra kommunene. La oss fortsette med det i 2021.



Vatsvassdraget har et rikt biologisk liv – både over og under vannflaten. Før kunne Vats- og Landavatnet være dekket av et tykt lag med potensielt giftige bakterier, men bøndenes innsats har ført til mindre næringsavrenning og mindre oppblomstring av blågrønnbakterier.

Vet De hva jeg lengter etter,
det som bare er å le av,
det jeg ofret år av livet
for å få, om det gikk an?
Det jeg tenker på om dagen,
det jeg griner for om natten,
det er vann!

Vann som renner, vann som risler,
vann om våren, vann om høsten
Kan De fatte dette, mann?»

Utdrag fra Nordahl Griegs dikt «Vand»

Vannområde **Haugalandet**

Sven-Kato Ege | vannområdekoordinator for Haugalandet

Telefon: [476 75 739](tel:47675739) |

E-post: sven-kato.ege@haugesund.kommune.no

www.vannportalen.no/haugalandet